

מאמרי אדמו"ר הזקן

— אתהלך — לאזניא —

עם ביאורי

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

ד"ה "מעשיו מרובים מחכמתו" (ג)

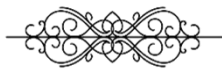
פרשת פנחס

תשפ"ה

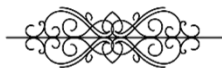
לומדים יקרים,

השבוע אנו ממשיכים לפרסם את סדרת שיעורים
על ד"ה "מעשיו מרובים מחכמתו" מספר 'אתהלך - לאזניא'.
והשבוע מתפרסם השיעור השלישי והאחרון בסדרה.
כרגיל, במקביל לשיעורים החדשים אנו מפרסמים את ביאור הרב
ללקוטי תורה על פרשת השבוע.

תוכן העניינים

- המשכת נשמות קדושות מאוצר הנשמות.....4
ירושת אברהם: ההתעוררות לאהבת ה'.....11
כריתת ברית.....14

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

ועד שהיה במדרגה זו, אף על פי שהיה מרכבה לבחינת בינה שבמידת חסד דאצילות שהוא אב רם, עם כל זה מאחר שלא היה עדיין מרכבה לבחינת כוח 'מה' שבמידת חסדו של הקב"ה, לא היה ראוי עדיין להמשיך אהבה עילאה דאצילות לכללות נשמות ישראל יוצאי חלציו, והוא ענין שיהיה הוי"ה האלוקים לזרעו אחריו דווקא, להפריד כל האומות שלא יומשך להם נשמות דקדושה בזיווגם, ולא יהיה הוי"ה האלוקים אלא לישראל לבד, ודי לחכימא.

אהבה עילאה דאצילות לכללות נשמות ישראל יוצאי חלציו. כלומר עד אז לא היה בכוח אברהם לעשות שכל זרעו יהיה במדרגה כזו שיהיו להם נשמות קדושות. והוא ענין שיהיה הוי"ה האלוקים לזרעו אחריו דווקא. למעשה, יש כאן שתי הבטחות, שאדמו"ר הזקן ידבר עליהן בהמשך: הבטחה אחת היא בזה שאברהם זוכה שכל זרעו יהיו בניו, במובן זה שהם יהיו במדרגת הקדושה; וההבטחה השנייה היא להפריד כל האומות שלא יומשך להם נשמות דקדושה בזיווגם, ולא יהיה הוי"ה האלוקים אלא לישראל לבד, ודי לחכימא. זאת אומרת שיש כאן את העניין גם של המתנה בעצמה וגם של הבלעדיות שלה. יש כאן מעין שאלה: כשאנשים מולידים ילדים הם עושים את מה שהם עושים, ואת הנשמה הקב"ה נותן – והשאלה היא איזו מין נשמה הוא נותן. מה שאדמו"ר הזקן אומר כאן זה שיש עניין כזה שמזרע ישראל תצא נשמה קדושה, אלא שזו מתנה מיוחדת. זאת אומרת שהנשמה שהקב"ה נותן לא נובעת או קשורה למהותם של ההורים או לאיזושהי סגולה שלהם, אלא זוהי ירושה שהקב"ה ממשיך לתת לזרע ישראל.

בסופו של השיעור הקודם דובר על מעלתו של אברהם, ועל כך שהיה בבחינת 'הלוך ונסוע' – הוא הלך ועלה ממדרגה למדרגה, עד שהוא הגיע למדרגה כזו שנוצרה מעין מוטציה חדשה, במובן זה שאברהם העביר חלק מהתכונות שלו גם לזרעו אחריו. בשיעור על חלק זה המאמר ממשיך להתבאר עניינה של אהבת ה' הירושה לנו מאבותינו, וההבטחה לאברהם שהיא תהיה רק לישראל ולא לאומות העולם.

ועד שהיה אברהם במדרגה זו, אף על פי שהיה מרכבה לבחינת בינה שבמידת חסד דאצילות, שהוא אב רם. אברהם נקרא 'אבר מה' משום שהוא יונק מבחינת החכמה שבחסד, שהיא החכמה שבאין, והיא בחינת 'מה'. בחינת החכמה שבחסד בעצם קשורה ונובעת מראשית ההווה, מהאין שמתחיל להוות את המציאות. במדרגה הזו הדברים הם רק לא באופן מסוים ומוגדר, אלא הם בנקודה שיש בה 'כוח ההיולי' – שזהו כוח שעדיין אין לו צורה והגדרה מסוימים, אבל הוא עדיין משפיע. בכל אופן, למרות שגם כשאברהם היה 'אב רם' הוא היה במדרגה גבוהה מאוד, עם כל זה, מאחר שלא היה עדיין מרכבה לבחינת כוח 'מה' שבמידת חסדו של הקב"ה, לא היה ראוי עדיין להמשיך

בהיות שמתחילה היה נמשך נשמות קדושות וגבוהות מאד מאוצר הנשמות ששמו גוף, והוא בחינת בנין הנוקבא מלכות דאצילות, לכל האומות בשווה.

כל העבודה שהוא היה צריך לעשות במשך שבעים או שמונים שנה שהוא בעולם, ואז שולחים אותו עוד פעם לגמור את העבודה. יש ספרים, ביניהם כתבי האר"י אבל גם לפני כן, שכל אדם מישראל צריך לקיים בשלמות את כל תרי"ג מצוות. הבעיה היא שיש מצוות מסוימות שלא כל אדם מישראל יכול לקיים, ואז יש אחד שמקיים בשביל כולם. למשל, אי אפשר שכל ישראל יקיימו את מצוות המלך, אז המלך מקיים את המצוות שלו בשביל כל ישראל. אבל יש מצוות אחרות שהן אפשריות לכל אדם, אלא שמשום תנאי המציאות או מסיבות אחרות לא הזדמן לאותו אדם לעשות מצווה מסוימת, או שיכול להיות שהיו לו עשרים, שלושים או ארבעים שנה לעשות את כל המצוות שהוא יכול והוא בחר שלא לעשות אותן. מכיוון שנוצר פגם כזה שהוא לא עשה את כל המצווה, זאת אומרת שהנשמה לא מילאה את כל ייעודה, היא לא סיימה את כל מה שהיא הייתה צריכה לעשות – ולכן היא צריכה לחזור.

מופיע בכל מיני ספרים (ראה למשל פרדס רימונים לא,ה), שמהמצוות שהאדם עושה נארגות לנשמה 'חלוקא דרבנן', שהוא בעצם האריג של כל המצוות זה הנשמה יכולה להיכנס לעולם יותר גבוה; והבעיה היא שכשחסר שם משהו, הנשמה לא יכולה להיכנס. בכלל, כשיש הוויה מסוימת שצריכה להגיע למדרגה אחרת או לעולם אחר, למדיום אחר, אז היא צריכה לבוש מתאים. בתור דוגמה, כאשר אדם

המשכת נשמות קדושות מאוצר הנשמות

בהיות שמתחילה היה נמשך נשמות קדושות וגבוהות מאד מאוצר הנשמות ששמו גוף, והוא בחינת בנין הנוקבא מלכות דאצילות, לכל האומות בשווה. לפני אברהם הנשמות הקדושות היו באות מאוצר הנשמות לכל העולם בשווה, ואז היו נולדות נשמות קדושות בכל מקום. אדמו"ר הזקן גם אומר כאן שאוצר הנשמות נקרא 'גוף', וכמו שכתוב בגמרא: "אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף" (יבמות סב,א). זאת אומרת שיש מאגר מסוים של נשמות, וכאשר הנשמות הללו נגמרות מגיע קץ הימים. אלא שהקב"ה עושה 'מחזור', שזה קשור למה שמדובר בנוגע לגלגול נשמות. בכל מיני מקומות מדובר על כך שישנן 'נשמות חדשות', שזוהי בעצם נשמה שהיא עוד לא הייתה בעולם הזה, אבל רוב הנשמות הן נשמות כביכול 'משומשות', במובן זה שהן כבר היו פעם אחת בעולם, וגם מדובר על כך שבדוקות האחרונים יש יותר ויותר נשמות ישנות, וכמעט ואין נשמות חדשות.

אבל מדוע בכלל הנשמות חוזרות ובאות לעולם הזה? יש נשמות שחוזרות לעולם מפני שהן צורך העולם, כלומר העולם צריך שהן ירדו כעת לתוכו. אבל בדרך כלל הנשמות שיורדות חזרה לעולם הן נשמות שלא גמרו את העבודה שלהן – כמו ילד שנשאר כיתה, מפני שהוא לא סיים את

אותה. זאת אומרת שמפני שהגוף איננו מאפשר לנו לראות איזשהם דברים רוחניים, אז כשאנחנו רואים משהו נדרש מאמץ גדול מאוד גדי להגיע לאיזושהי השגה רוחנית. כל החשיבה וכל אופן ההשגה שלנו עובר דרך הגוף, וממילא כאשר שואלים אדם מה זה דבר ממשי, אז הוא כנראה יענה שזה דבר שאנחנו יכולים להשיג בחושים שלנו. אבל להגיע להשגה, אפילו של ממשות של דבר רוחני, זה דבר שדורש מאיתנו מאמץ מסוים, וקל וחומר שלהיות קשור ולגעת בדבר רוחני זה דבר שמאוד קשה לאדם לעשות. זה כמו שעיוור לא יכול להשיג מה זה צבעים, כך אדם שקשור בגוף לא יכול להשיג מהות רוחנית – הוא פשוט חסר את היכולת הזו. יוצא, שרק כאשר האדם פושט את עצמו מהגוף שלו הוא יכול להגיע לאיזשהן השגות, אלא שלפי התפיסה הזו יש לשאול: לשם מה האדם צריך בכלל ללבוש את הגוף מלכתחילה? אם כל העניין הוא שהאדם יגיע בסופו של דבר להשגה רוחנית, אז לשם מה לו להגיע לכאן ולעבוד פה כל כך הרבה, כדי שבסוף אם יהיה לו מזל אז הוא יוכל להגיע לקצה-קצהו של עניין רוחני. זוהי בערך אותה שאלה ששואלים: אם בסוף מתפשטים, אז למה בכלל מתלבשים.

אלא שכמו שכתוב בספרים, הנקודה היא שבאמת הנשמה יכולה להשיג השגות רוחניות, אלא שהיא איננה יכולה להשיג השגות בעניין האלוקי, מפני שגם הנשמה היא מציאות מוגדרת; אמנם הנשמה היא מציאות רוחנית, אבל גם יש לה גבולות באשר היא נשמה, אלא שהמצוות הן

רוצה לעבור מהמציאות שהוא רגיל בה למציאות של מים, וכעת הוא רוצה לחיות שם, אז הוא צריך בגד מיוחד – בגדים של אמודאים, כיוון שללא הבגד הזה הוא יוכל להמשיך לחיות רק ביבשה. אפשר לתאר, שאם משהו הצליח להשיג בגד אמודאי – אלא שיש בו חור או שחסר בו שרוול, אז הבגד הזה בכלל לא יועיל לו. זאת אומרת שכדי שנפשו של האדם תוכל להיכלל באור העליון, היא צריכה להיות כלי שלם לעניין הזה, וזה דבר שקורה על ידי המצוות. מעין זה, ישנה השאלה: "מי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי" (ירמיהו ל, כא), כלומר מי יכול לגשת אל הקב"ה, ש"אש אוכלה הוא" (דברים ד, כד)? אלא שכדי שהאדם יכול להגיע לתוך האש הזו, הוא צריך ללבוש לבוש שמצד אחד מכשיר אותו שלא להישרף באש הזו, מפני שאפשר להגיע לכל מיני מדרגות גבוהות – אבל אז נשרפים בהן; ומצד שני שמאפשר לו לקבל את מה שיש. כדי להגיע לדבר כזה, האדם צריך שכל הלבושים ששייכים ונגעים לנפשו יהיו מתאימים.

הלבושים הללו של הנשמה נוצרים דווקא על ידי המצוות, מפני שכל מה שאדם עושה בעניין זה הוא בהיקף ובאופן אחר לגמרי. העניין הזה קצת קשה לתפיסתו של הרמב"ם, למרות שהוא קשה באופן כללי, אבל שכפי שהרמב"ם מסביר בהקדמתו למסכת אבות, התפיסה שלו היא שתמצית השגת האדם היא להגיע להשגה של דברים רוחניים, אלא שמכיוון שהאדם קשור בגוף ההשגה הרוחנית שלו מצומצמת ולכן הוא איננו יכול להשיג

כמו דור המבול ודור הפלגה שהיה נשמתם והשגתם באלוקות מאוד נעלה אלא שנמשכו אחר הרע, כמו שכתוב: "ויראו בני האלוקים" כו'.

היא יוצאת מהמחזור והיא מחכה עד עת קץ. מהצד הזה, אדם שלא מוליד ילדים מעכב את הגאולה, מפני שכל ילד חדש הוא עוד נשמה שמגיעה לעולם, ועל ידי זה שיורדת עוד נשמה לעולם המאגר בעצם מתרוקן. אם כן, עכשיו ישראל מולידים נשמות דקדושה, ולפעמים זו קדושה גדולה יותר ולפעמים קדושה קטנה יותר.

אגב, כל אדם זוכר פחות או יותר משהו מהדברים הללו, אלא שהזיכרון הזה הוא לא זיכרון פעיל, ומכיוון שהאדם לא יודע את כל הסיפור הקודם שלו אז הוא גם לא יודע ולא מבין את המשמעות של הסיפור בכללותו. לדוגמה, יכול להיות שאדם זוכר שהוא היה פעם נגר – אבל מה זיכרון כזה מקנה לו?

מסופר על אחד מתלמידי הבעל שם טוב שהיה הולך כל ימיו מצרה לצרה ומייסורים לייסורים, והוא לא מצא שום דרך לצאת מזה. אז הבעל שם טוב שלח אותו לאיזה מקום לחפש יהודי מסוים. התלמיד של הבעל שם טוב הלך לאותו מקום – אבל הוא לא מצא אותו, והוא שאל עליו ואף אחד לא מכיר אותו; אבל מכיוון שהבעל שם טוב שלח אותו הוא הלך וברר וחיפש ודקדק, עד שמישהו אמר לו שפעם היה כאן איש כזה. אז אותו תלמיד הלך לזקני הכפר ושאל אותם אם הם זוכרים את אותו יהודי, ואחד הזקנים אמר לו: 'עליו אתה שואל? הוא היה משוקץ וטמא והוא עשה כל דבר האסור', והמשיכו לספר לו עוד משבחו של אותו

בעצם מתנת אלוקים, ואת המצוות אי אפשר לעשות בעולם העליון אלא דווקא בעולם שלנו, ולכן אחנו נמצאים כאן בעצם כדי לקלוט ולעשות מצוות. זה נכון שכאשר אנחנו עושים מצוות אנחנו לא קולטים את כל המהות שלהן, אבל אנחנו עושים אותן על ידי הגוף שלנו, ועל ידי זה הגוף עצמו נהפך לכלי להשגה אלוקית. זו בעצם הסיבה לכך שהנשמה צריכה לעבור דרך העולם הזה, מכיוון שעל ידי זה היא רוכשת לעצמה את היכולת להידבק בעניין האלוקי. לפי זה, התורה והמצוות לא נועדו רק לזכך את נפשו של האדם כך שהוא לא יהיה גזלן, רוצח ונואף ועוד כל מיני דברים רעים, אלא הם נועדו גם כדי שהוא יהיה בדרגה של הדבקות בקדושה עצמית – שאותה הוא לא יכול לקבל אלא בתוך העולם הזה. את השאלה מדוע העולם בנוי דווקא בצורה הזו שאלו כבר המלאכים במדרש, וכמו שמופיע במסכת שבת (פח,ב) כל הדיון בין המלאכים לבין משה רבנו, מדוע הם לא קיבלו את התורה. אבל אחרי שהתורה ניתנה למציאות של העולם הזה, אז כבר אין דרך אחרת להגיע לדיבוק אמיתי בקב"ה אלא על ידי התורה.

בכל אופן, בדורנו יש בדרך כלל בעיקר נשמות משומשות, כלומר נשמה שכבר הייתה בעולם אבל היא לא סיימה את כל מה שהיא צריכה לעשות – לפעמים מקוצר רוח ומעבודה קשה ולפעמים מסיבות אחרות, כל אחד לפי עניינו. אבל כאשר הנשמה כבר משלימה את חלקה

המבול ודור הפלגה שהיה נשמתם והשגתם באלוקות מאוד נעלה אלא שנמשכו אחר הרע, כמו שכתוב: "ויראו בני האלוקים את בנות האדם כי טובות הנה" כו' (בראשית ו,ב). כלומר מצד מעלתם הם היו בני האלוקים, אלא שהם חטאו. זאת אומרת שזה שיש לאדם נשמה קדושה זה אומר שיש לו פוטנציאל להיות כזה, אבל זה לא אומר שבסופו של דבר זה אכן יקרה. זה שיש נשמה קדושה זה לא אומר שאדם יהיה איש קדוש, אלא זה אומר שהוא מסול להיות כזה, אבל זה לא בהכרח יקרה.

הנקודה הזו קשורה לבחירה החופשית שיש לאדם: אדם יכול להיות עם נשמה גדולה ככל שתהיה, ועם כל זאת הוא עדיין יכול להיות כל ימיו רשע וחוטא. יש אפילו צד מסוים שככל שאדם הוא יותר גדול אז הוא עושה גם חטאים גדולים יותר. באופן כללי, ככל שאדם הוא יותר קטן אז הוא עושה את הכל קטן, וכשהוא גדול – אז הוא עושה את הכל גדול, וכמו שכבר כתוב בגמרא: "כל הגדול מחברו – יצרו גדול הימנו" (סוכה נב,א). רבי צדוק הכהן מלובלין כותב (ראה צדקת הצדיק מד) שזה נכון גם להיפך, כלומר שכל מי שיצרו גדול מחברו אומר שהוא גם גדול מחברו, אלא שלא תמיד הוא עושה את השימוש הנכון ביצר שלו. הדבר דומה לכך שהאדם נולד עם פרופורציות מסוימות, עם שיווי משקל, והוא יכול להכריע תוך העניין הזה. כיוון שכך, אם אדם הוא צדיק גדול אז בהכרח צריך שיהיה לו גם יצר הרע גדול, בהתאם. זאת אומרת שזה לא איזשהו עונש שנותנים לצדיקים, אלא זה פשוט

יהודי. לאחר מכן חזר התלמיד לבעל שם טוב, ואמר לו: 'שאלתי על היהודי ששלחתי אותי אליו, ואמרו לי ככה וככה, ולא לגמרי הבנתי מה העניין'. אז ענה לו הבעל שם טוב: 'זה בעצם היית אתה – אז עכשיו אתה יכול להבין שבגלגול הנוכחי אתה צריך לתקן את כל מה שעשית, ולכן יש לך את כל הייסורים הללו – שהם בעצם באים על חשבונך בגלל אותו אדם'. לא רק בספרים הללו כתוב על כך שיש אנשים שהחיים פשוט 'לא הולכים להם', ושזה קשור לחיים הקודמים שלהם. זה נכון שלכל אדם יש צרות, ואין דבר כזה בלי צרות, ומניסיון אני יכול להגיד שהאנשים שאין להם צרות הם בעצם האנשים שאנחנו לא מכירים. האנשים שאנחנו מכירים יש להם צרות, וככל שאנחנו מכירים אותם טוב יותר כך אנחנו יודעים יותר על הצרות שלהם. אבל בכל זאת, יש אנשים שאיכשהו עוברים חיים שיש בהם צרות שהם לא לפי ערכם: אדם נרדף ורדוף בייסורים יום אחרי יום, שנה אחרי שנה, והוא לא מצליח לצאת מזה. יש אנשים שלא רק שאין להם יום אחד של קורת רוח, אלא אין להם יום אחד בלי ייסורים וכאבים וצרות, ויש כאלו שבכלל אי אפשר להבין איך הם עומדים בכל כך הרבה ייסורים.

חזרה לענייננו, אדמו"ר הזקן אומר שהגוף הוא בעצם כנסת ישראל, הוא אוצר הנשמות, הים הגדול שהוא בעצם המאגר של כל הנשמות, וזהו 'בניין נוקבא, מלכות דאצילות'. כאמור, לפני שאברהם הגיע למעלה העליונה הנשמות הגבוהות היו מגיעות גם לאומות העולם, כמו דור

וכשהיה אברהם בן תשעים ותשע שנים אז היה ביכולתו להפרידם, שלא יומשך נשמות גבוהות אלא לזרעו אחריו, שכל אחד מישראל ממשיך בזיווגו נשמה קדושה. רק ההפרש בין צדיק לרשע בזיווגם הוא בהמשכת הלבושים, אם טמאים או טהורים, כידוע.

לפני דוד והקב"ה לא נתן לו, אז הוא לא חזר בתשובה. זאת אומרת שהאנשים הללו היו גדולי עולם, ובכל זאת – הם נמצאים ברשימת האנשים שאין להם חלק לעולם הבא, שזו רשימה שהיא לא כל כך גדולה. כיצד זה יכול להיות? אלא שעם כל גדולתו, אדם עם היקף אישיות כל כך גדול יכול להטות אותה לצד הרע, כך שהוא יהיה שורש "פורה ראש ולענה" לכל הדורות.

אם כן, הדברים הללו קשורים לגדולתו של האדם, ולכן גם בדור המבול ובדור הפלגה היו נשמות גדולות, וכשהם רצו להגיע לשמים אז הייתה להם את היכולת לעשות את זה, אלא שהם היו רשעים. וכשהיה אברהם בן תשעים ותשע שנים אז היה ביכולתו להפרידם, שלא יומשך נשמות גבוהות אלא לזרעו אחריו, שכל אחד מישראל ממשיך בזיווגו נשמה קדושה. כלומר כשאברהם הגיע למדרגה הזו הוא הצליח ליצר סוג מסוים של מוטציה, ומאז בניו ממשיכים אותו.

רק ההפרש בין צדיק לרשע בזיווגם הוא בהמשכת הלבושים, אם טמאים או טהורים, כידוע. אז מהו בעצם התפקיד של ההורים? לפי זה יוצא שההורים לא קובעים שום דבר – לא לגבי גודל הנשמה ולא לגבי מהות הנשמה של הילד שלהם. זאת אומרת שיכול להיות שההורים הם צדיקים גדולים, אבל הילדים שלהם יהיו אנשים קטנים; ויכול להיות שההורים הם

מפני שהאדם הוא צדיק, מפני שיש לו אישיות גדולה, אז יש לו גם בעיות גדולות. לפי זה יוצא שאם רואים אדם שהוא כולו יצר הרע, זה סימן לכך שבצד האחר של האישיות שלו יש לו גדולה, אלא שהיא איננה מגיעה לידי ביטוי – אבל זה קורה מפני שהוא החליט שהוא לא רוצה שהיא תבוא לגדולה.

אם כן, ההבדל בין הצדיק והרשע ובין אדם שנוהג בדרך הטוב והישר לאדם שנוהג ברע בכל עניין, הוא לא הבדל שנוגע לגדולתו של האדם ולמהותו, אלא רק לבחירתו. יכול להיות אדם קטן שיהיה כל ימיו הגון וישר וישר אורח, והוא יעשה את כל מה שהוא צריך בלי שאלות, ויכול להיות אדם שהוא הגון וישר בהיקף גדול יותר – אבל הוא יישאר כל ימיו שקוף ושומם. יש דבר תמוה במופיע בגמרא בסנהדרין: אמנם על דואג כתוב שהוא היה 'אביר הרועים' (שמואל א כא, ח), וגם על אחיתופל שהיה אדם מאוד חכם, אבל בגמרא כתוב שירבעם בן נבט היה גדול הדור (סנהדרין קא, ב-קב, ב), וגם ישנה ברייתא שאומרת "מנשה היה שונה חמשים וחמשה פנים בתורת כהנים כנגד שני מלכותו, אחאב שמנים וחמשה, ירבעם מאה ושלושה" (סנהדרין קג, ב), ועל ירבעם אפילו מסופר "שתפשו הקב"ה לירבעם בבגדו ואמר לו חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן" (סנהדרין קב, א), אלא שבגלל שירבעם רצה ללכת

דבר התברר שקראו לו שלמה רבינוביץ', והוא היה הנכד של הרבי האחרון מראדומסק, והוא נקרא על שמו של הרבי הראשון מראדומסק. אגב, אחד הנכדים של רבי שלמה רבינוביץ' היה אחד מגדולי מרביצי התורה בפולניה, ואני חושב שהיו לו יותר מעשרים ישיבות שהוא החזיק בעצמו. בכל אופן, בגלל השואה אביו של מי שדיברתי איתו נרצח, והבן הלך והתגלגל לו. בכל אופן, הנקודה היא שבאמת שום דבר לא היה שייך שם לתורה ומצוות, אבל בכל זאת נשאר שם איזשהו לבוש, והלבוש הזה הגיע מהסבא אל הילדות הללו. זאת אומרת שממש היה אפשר לראות שיש אצל הילדות הללו דבר שלא שייך לחינוך של ההורים ולא להשגה שלהם, מכיוון שזו הייתה משפחה ישראלית רגילה.

אם כן, ההפרש בין צדיק לרשע הוא שהצדיק יכול להמשיך לבושים יותר יפים. הלבושים הללו יכולים לעזור לאדם, מפני שהם נוגעים לדרך החיים, לאופני החשיבה ולדרכי ההתייחסות של האדם לדברים שונים. הלבושים בעצם קשורים להסתכלות של האדם על העולם, ויש אנשים שראייתם הראשונית הוא בצורה יותר יפה, ויש אנשים שהראייה שלהם היא ראייה מאוד מגושמת או לא טובה. אפשר לראות מעין זה אצל ילד שקיבל חינוך טוב: זה שהוא קיבל חינוך טוב לא אומר שהוא בהכרח יגדל להיות אדם טוב, אבל יש דברים מסוימים שהוא לא יעשה, כמו למשל לגנוב. לעומת זאת, אני מכיר אדם שהגיע ממשפחה ענייה והיה רגיל לגנוב, ולמרות שאחר כך הוא הגיע למקום

זוג רשעים, אבל תיוולד מהם נשמה גדולה. אז מה בעצם ההורים עושים? ההבדל הוא לגבי לבושי הנפש, מכיוון שהנפש לא מגיעה עירומה. מהצד הביולוגי הנשמה באה מכוח התורשה, אלא שיש לה גם כל מיני צדדים שהם לבושי הנפש. מהבחינה הזו, לנשמה של אדם שהוא צדיק יש לבושים יותר יפים, ואז גם סביר יותר שגם לבושי הנפש של הילדים שלו יהיו לבושים יפים של אנשים צדיקים; אבל זה עדיין לא אומר שהוא יכול כביכול להזמין אם הנשמות של הילדים שלו יהיו גדולות או קטנות. כל מה שהוא יכול לעשות, וזה בעצם העניין של העבודה הזו, הוא לעשות שיהיו לבושים מסוימים. זה דבר שאפשר לראות אותו: אפשר לראות שיש משפחות בישראל שיש להם לבושים יפים, אלא שהלבושים הללו לא קשורים למהות או לבחירה שלהם, ובוודאי גם לא לגדולה שלהם.

לפני שנים היו ליד ביתי שתי ילדות קטנות, והייתי מסתכל עליהן. אבא שלהן וסבא שלהן היו נגרים, ואני לא יודע עד כמה הם היו שייכים לתורה ומצוות. אני לא ידוע אם אתם מכירים, אבל יש נוסח שבכל ליל שבת מחשקים בקלפים, שזה מעין 'וקראת לשבת עונג': אנשים מתאספים להם יחד ומשחקים. אני הסתכלתי על הילדות, שהיו שכנות שלנו, וראיתי שיש בזה משהו לא שייך. אז עשיתי דבר שאני בדרך כלל לא עושה, והלכתי ושאלתי את האבא אם הוא יודע משהו על המשפחה שלו – מכיוון שזה כל כך הפתיע אותי מה שראיתי. בסופו של

ולא תמצא המשכת נשמה קדושה באומות רק לעיתים רחוקים כו'. גם לזאת הייתה הפעולה של ההמשכה שהמשיך אברהם, שיהיה אלוקים לזרעו אחריו בכל עת אשר יעוררו אהבתם המוגבלת, יהיה נתפס בעמקי לבם באהבה נפלאה "ה' הוא האלוקים" בבחינת עצמיות לבם, כידוע.

קדושה באומות זה דבר נדיר. אמנם, אנחנו יודעים שיש דבר כזה בני גרים – אז מהיכן מגיעה הנשמה שלהם? יש לכך כל מיני הסברים, ואחד מהם הוא שנשמה של גר היא נשמה שכביכול טעתה בדרך, היא נולדה לא במקום הנכון; ולפעמים היא באמת מתגלגלת בעולם הזה והיא לא מצליחה למצוא את התיקון שלה. למשל, יכולה לרדת נשמה קדושה באיזה מקום שאין בו יהודים בכלל, אז היא מתחבטת ומתלבטת אבל היא לא מוצאת לה דרך להביע את עצמה; אבל כאשר היא מוצאה את הדרך – אז לפתע היא יכולה לבוא לידי ביטוי, ולהתגייר. גם את העניין הזה אפשר ממש לראות. יש אנשים שלכאורה לא הם ולא אבותיהם היו שייכים לעניין, ומאיזושהי סיבה – לפעמים סיבה גשמית לחלוטין – הם מחליטים לשנות כיוון ולהתגייר.

הייתה איזו בחורה יהודייה באוסטרליה, והיא מצאה לה איזשהו בחור באוניברסיטה, אבל הוא לא היה יהודי משום צד. הם יצרו ביניהם איזשהו קשר והמשפחה עשתה סקנדל גדול על זה, אבל האבא אמר: 'לי לא אכפת, רק שמצידי ילך ויתגייר'. אז אותו בחור הלך ללמוד, אלא שבינתיים המשפחה של הבחורה בכל זאת לא הסכימה ולא התרצה בכך, והחליטו לשלוח אותה לארץ וחשבו שבכך הסתיים כל הסיפור. אלא שאותו בחור שכבר התחיל ללמוד נכנס בינתיים חזק מאוד

שבו הוא חי יותר בשפע, הוא עדיין היה ממשיך לגנוב – למרות שהוא בוודאי אדם עם כל מיני מעלות ובכל מיני מדרגות, ואין לו שייכות מהותית לעניין; אלא שבכל זאת, מכיוון שהוא קיבל אופן ראייה מסוים של החינוך נוצר אצלו פגם מסוים. זאת אומרת שיש דברים שעולים על הדעת, יש אופן מסוים שבו האדם חושב או מסתכל על העולם, וכל הדברים הללו אלו דברים שההורים יכולים לתת לילדים – או בתורשה או מצד קדושתם, אבל בכל אופן זה לא קשור למהות של הילד. זאת אומרת שיכול להיות שהילד נולד עם לבוש אחד, אבל לאחר מכן הוא מתקן ומשנה את הלבושים שלו עד שהם הופכים להיות שונים לגמרי; וגם יכול להיות שאותו אחד שנולד עם לבושים יפים נולד עם נשמה קטנה, ולכן בסופו של דבר הוא יהיה בסך הכל אדם קטן. אפשר ממש לראות אצל אנשים שהם יורשים סוג מסוים של מעוף, אבל הם לא יורשים את הגדולה של הוריהם. מדוע זה כך? מפני שגדולה אמיתית לא בהכרח עוברת מדור לדור.

אם כן, זרע ישראל – יהיה אשר יהיה – מוליד נשמות קדושות, שפעמים הן יותר גדולות ופעמים יותר קטנות, אלא שכולן הן נשמות קדושות, עם לבושים לפי מדרגתם של ההורים. ולא תמצא המשכת נשמה קדושה באומות רק לעיתים רחוקים כו'. לעומת ישראל, למצוא נשמה

להסתיים, ואדם שמבין במוזיקה יודע איך המנגינה צריכה ללכת ולזהות מתי יש זיוף – למרות שהוא לא מכיר מראש את המנגינה, מכיוון שהוא ידוע שזה פשוט לא יכול להיות ככה. באותו אופן, גם בדברים שבקדושה אדם יכול לדעת שדבר מסוים הוא נכון ודבר אחר לא; ולאנשים הללו יש נשמות לעילא ולעילא והן נשמות גדולות מאוד – כמו הנשמה של רבי עקיבא. אם היו צריכים לחפש את הייחוס של רבי עקיבא כנראה שלא היו מוצאים יותר מידי, ובכל זאת לא היה בכל דורות ישראל אדם כמו רבי עקיבא, ומכאן שלפעמים נשמה גדולה מאוד שהיא מאור ישראל, מתגלגלת ומתגלה לה בעולם דווקא בדרכים הללו.

ירושת אברהם: ההתעוררות לאהבת ה'

כל זה היה צד אחד של העניין. אלא שגם לזאת הייתה הפעולה של ההמשכה שהמשיך אברהם, שיהיה אלוקים לזרעו אחריו בכל עת אשר יעוררו אהבתם המוגבלת יהיה נתפס בעמקי לבם באהבה נפלאה "ה' הוא האלוקים" (דברים ד, לה) בבחינת עצמיות לבם, כידוע. חוץ מהעניין של ירושת הנשמה, מה שאברהם הוריש לבניו אחריו זה את אהבת ה'. מה הכוונה בכך שאברהם הוריש את אהבת ה'? שוב, אהבת ה' זה לא דבר שאדם יכול לקבל בירושה, אלא הוא רק מקבל את הפוטנציאל לכך שכאשר הוא יעורר בתוכו את העניין הזה, אז מה שיקרה אצלו לא יהיה לא יהיה דבר חיצוני. כל אחד מאיתנו מקבל איזושהי מתנה, איזושהי

לתוך העניינים, ולא רק שהוא התגיר אלא הוא נעשה ירא שמיים וחסיד גדול, ובסופו של דבר הוא החליט אפילו לעלות לארץ כיהודי. כשהוא הגיע לכאן הוא פגש שוב את אותה בחורה, כאשר עכשיו כבר זקנו מגודל ופירקו נאה. אז החבורה שאלה אותו אם עכשיו הכל בסדר ועכשיו הם יכולים להתחתן, אלא שהוא אמר לה: 'את חושבת שאני אתחתן עם בחורה שרצתה להתחתן עם גוי?'. ובאמת הוא לא התחתן איתה, אלא עם איזושהי בחורה אחרת – שגם לה היה סיפור יוצא דופן. אותה בחורה באה ממשפחה של אנוסים מאחד מאיי הודו המערבית, וכשהיא גילתה את זה היא פשוט ברחה מהבית ונסעה לארצות הברית, ושם היא קבלה על עצמה יהדות שלמה.

אם תראו את היהודי הזה היום, תראו שהוא יושב באיזה מקום ולומד, ובכלל לא ניכר עליו כל העניין הזה. מישהו שהיה בחתונתו והוא אמר לי: 'אני לא יכול להשיג את מה שהוא משיג – לא רק מצד זה שהוא יודע הרבה בגלל שהוא למד הרבה, אלא מפני שיש לו איזשהן דקויות בנפש שיש רק לאנשים מסוימים, ורק הם יודעים להבין את הדברים הללו'. זאת אומרת שיש אנשים שיש מאחוריהם שלשת ארוכה של דורות, והם מצליחים להגיע לדקויות הנפש לא רק מפני שהם מחקים אנשים אחרים, אלא מפני שהוא באמת שייך ונוגע לעניין. איך בעצם יודעים אם אדם שייך לאיזה עניין? יכול להיות אדם שנמצא בתוך התחום שלו והוא יודע איך לפעול בתוכו; למשל, אדם שמבין בציור יודע איך ציור צריך

החוצה ויתגלה. אבל מה קורה למי שאין לו כישרון כזה? אם הוא לא מטומטם גמור, הוא יכול לעשות משהו, אבל כנראה שהוא לא יצליח להגיע רחוק מאוד. זאת אומרת שיש איזשהם גבולות מסוימים, ובדברים מסוימים הם בולטים מאוד, עד כמה אדם יכול להשקיע ולעבוד כמו משוגע ולהגיע להישגים כלשהם. זאת אומרת שיש דרגה מסוימת שבה זה כבר לא משנה כמה האדם עובד, וזה לא שהוא לא עובד מספיק, אלא פשוט אין לו את הכישרון להגיע אל הדרגה הזו. לעבודה יש גבולות, במון זה שאמנם היא יכולה ליצור אפשרויות, אבל אם אין בתוך נפשו של האדם את המאגר או את הכישרון המסוים, אז הוא לא יצליח להגיע לדרגה גבוהה במיוחד.

אלא שיש דברים שיש לאדם מאגר שלהם בתוך הנפש שלו, ואת הדברים הללו הוא יכול לעורר ולגלות. זה בעצם מה שאדמו"ר הזקן אומר כאן: אהבת ה' היא למעשה חלק מהמאגר של ירושתנו מאברהם אבינו. לכן, אם אדם מישראל מעורר את האהבה הזו אז הוא מגיע למעיין אמיתי שהולך ומתגבר, וזו נקודה של המהות העצמית שלנו. למעשה, גם במעיינות יש פעמים שהם פורצים מעצמם, כמו למשל שהיה אדם שהלך ונתקל ברגלו בגוש של זהב, וכך הוא מצא את אוצרות הזהב הראשונים. אלא שעל כל מעיין שמתפרץ, יש כמות אדירה של מים שנתונים באוצרות שלעולם לא יפרצו. יחד עם זאת, יש המון מקומות בעולם שלא צריך לחפור בהם הרבה כדי למצוא שם מים. מה שעשו למשל עבדיו

ירושלם, וכמו שאומרים בתפילה "אשרינו מה טוב חלקנו ומה יפה ירושתנו", וזה אומר שכל אחד מקבל את האפשרות של אהבת ה'. ואז, ברגע שהוא מעורר בתוכו את האהבה הזו היא הולכת וגוברת, והיא מגיעה לנקודת אמת. זאת אומרת שהאהבה הזו היא לא עניין צדדי ומקרי, אלא היא נעשית אהבה של אמת שמתלקחת בתוך נפשו של האדם. במילים אחרות, כולנו קיבלנו סוג מסוים של אוצר, שהוא חבוי עמוק באדמה; וקיבלנו גם הבטחה שאם נחפור מספיק, אז נמצא אותו.

יש פסוק שהרמח"ל מתחיל בו, ומבחינה מסוימת הוא גם ה'מוטו' שלו: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלוקים תמצא" (משלי ב, ד). מה זאת אומרת שאם אני אחפש – אני אמצא. זו לא הבטחה קטנה של מה בכך, שאומרים למישהו 'אם רק תחפש או תעבוד מספיק אתה תגיע לעניין מסוים'. יש לא מעט עניינים שהאדם יכול לעבוד בהם במשך כך וכך שנים, אבל עם כל כמה שהוא ישיג הוא לא ימצא מטמון. אם מישהו חופר באדמה שאיננה ראויה לכך, הוא יכול לחפור שניים או שלושה קילומטר לבטן האדמה, ואולי הוא אפילו ימצא כמה חרסים או כמה אבנים מיוחדות, אבל מטמונים הוא לא ימצא.

ההבדל הוא מצד מסוים בעצם בין אנשים שנולדים עם כישרון לבין כאלו שלא. יש אנשים שיש להם כשרון לנגינה, ויש כאלה שיש להם כשרון למחשבה. אם אדם שיש לו כשרון לנגינה יעשה את כל העבודה הנדרשת לכך, אז הכישרון שלו יצא

רק חלק מסוים ממה שיש באותו מקום. קורה לאדם שהוא מאוד מצליח, שהוא גדל במקום טוב ושיש לו כמה דברים, ודווקא מפני שקל להם הם נתפסים לעצלות הלב והמוח. אז יכול לקרות שאותו אחד אולי מצליח למצוא כל מיני דברים, אבל בסופו של דבר הוא מתפרנס רק ממה שיש על פני השטח, ואם הוא היה חופר יותר עמוק הוא היה מגיע באמת למשהו; אלא שהוא מחליט להישאר אדם קטן ולא לחפש את מה שבתוכו. זאת אומרת שיש לו את הפוטנציאל אבל הוא אף פעם לא ניצל אותו, וזהו בעצם העניין של "לא יגעת ומצאת – אל תאמין", מכיוון שאותו אדם לא הוציא ולא מצא את כל מה שיש בו. יכול להיות שהוא נתקל בכל מיני דברים בדרך אגב, במקרה הגיעה אליו איזושהי הזדמנות – אבל יכול להיות שהוא ניצל אותה רק למשך חודש או חודשיים, ולאחר מכן הוא כבר מפסיק לעבוד; ואז יוצא שכל מה שהיה לפני נשאר בדיוק באותה מדרגה שבה הוא היה. אבל אם הוא היה ממשיך לעבוד, ממשיך לנצל את ההזדמנות שהוא קיבל – אז היה יוצא ממנו דבר אחר.

סיפרו פעם על הרבי מרוז'ין, שאחד הצדיקים ישב ודיבר איתו על דרך העבודה של אבא שלו שלא האריך ימים, שהיא הייתה גם דרך העבודה של סביו ושל אבי סביו – והם כולם לא האריכו ימים, ונפטרו סביב גיל ארבעים. אז הסבא מרוז'ין התכעס עליו ואמר לו: 'מה אתה חושב? זה כמו כביסה: שתולים אותה על החבל כדי שתתייבש. הם גמרו את מה שהיה להם לעשות – והלכו, אז מה יש

של יצחק הוא דבר ידוע, שאם חופרים על יד אפיק של נחל אפשר למצוא שם מים בקלות. אלא שגם במקומות הללו צריך לחפור, והסיכוי שהמים הללו יצאו לבד הוא סיכוי קטן.

פה ושם יש אנשים שמבחינת הנשמה אפשר לזרוק אותם בכל מקום ויתפרץ מהם משהו החוצה. אבל אפילו אנשים שיש להם נשמה עליונה מאוד כמו רבי עקיבא, צריכים לא פעם מזל כדי שמשהו יביא אותם לחפש בתוך הפנימיות שלהם, שהרי לולא זה – הוא היה ממשיך להיות רועה כל ימיו, וכנראה שאף אחד לא היה יודע על קיומו. אלא שכשהייתה לו הזדמנות הוא הצליח להתגבר על עצמו ולהגיע לאן שהגיע, וזה באמת דבר שקורה לעיתים רחוקות. אלא שההבטחה לאברהם היא שיש מעין זה בכל מקום אצל כל אחד: "אם תבקשנה" ואם תחפשנה – אז בסופו של דבר אתה תמצא. אמנם יש אנשים שצריכים לעשות חיפוש קטן מפני שאצלם זה קרוב לפני השטח, ויש אנשים שצריכים לעשות חפירה יותר גדולה.

כביכול, כל אחד מקבל מפת אוצר, עליה מסומן לו שיש לו אצלו מטמון – והוא צריך כעת ללכת לחפש אותו. זה מעין מה שאומרים "יגעת ולא מצאת – אל תאמין" (מגילה ו,ב), כלומר: זה ישנו ולכן אל תאמין שלא מצאת, אלא שהעניין הזה תלוי בהשקעה וביגיעה של האדם. זהו בעצם גם אותו ההסבר לחלקו השני של המשפט: "לא יגעת ומצאת – אל תאמין", מפני שאולי מצאת, אבל לא מצאת את כל מה שיש; ומה שמצאת על פני השטח הוא

וזאת לא היה ביכולת אברהם, אף שהיה מרכבה ובחינת אבר לכוח מה שבחסד דאצילות, עד שמל את עצמו – אז היה כריתות הברית שיהיה לזרעו אחריו ה' לאלוקים.

וענין הברית ידוע, הוא הוא התערובות החיות, עד שיומשך אור האהבה דאצילות מקור כל החיים העליונים כאשר יעורר איש ישראל אהבתו המוגבלת כו'. וגם בזאת הכריתת ברית היה שיהיה רק לזרעו אחריו ולהפריד זר מהם.

ולענייננו, היכולת הזאת להעניק את הירושה הזו לא היה ביכולת אברהם, אף שהיה מרכבה ובחינת אבר לכוח מה שבחסד דאצילות, עד שמל את עצמו – אז היה כריתות הברית שיהיה לזרעו אחריו ה' לאלוקים.

כריתת ברית

וענין הברית ידוע, הוא הוא התערובות החיות, עד שיומשך אור האהבה דאצילות מקור כל החיים העליונים כאשר יעורר איש ישראל אהבתו המוגבלת כו'. מהי בעצם כריתת ברית? מה ההבדל בין כריתת ברית לחוזה? חוזה אומר שכשאתה תעשה כך וכך אז אני אעשה כך וכך, וברוב החוזים גם יש חלק שאומר שאם אתה לא תעשה כך אז גם אני לא אעשה כך. אז זה חוזה; אבל מהי ברית? ברית בעצם אומרת: בין אם אתה מתנהג כך ובין אם לאו – אני אשמור ואעשה את מה שאני צריך לעשות. זאת אורמת שעצם ועיקר המהות של כריתת ברית זה שהיא הבטחה שאיננה הפיכה, הבטחה שאין לה שבירה. התמצית של כל כריתת ברית היא בעצם לומר שלא חשוב מה יקרה מהצד השני – אני אשמור את חלקי בברית. זה גם הפירוש הפשוט של מה שעושים לילד כשהוא קטן: כורתים ברית, במובן זה שמבטיחים שהוא יישאר יהודי בלי קשר

להם לשבת שם?'. מה שאני רוצה להגיד זה שלרוב האנשים אין את הבעיה ההפוכה, שהם מסיימים למצות את עצמם כל כך מהר. בוודאי יש אנשים שממצים את עצמם, ומישהו פעם אמר שכשהקב"ה רוצה להעניק לאדם כזה חיים אז הוא נותן לו תפקיד של מנהיג ישראל – ואז ממילא נוצרת לו עוד עבודה. זאת אומרת שאולי את העבודה על עצמו הוא סיים, אבל עכשיו יש לו סידרה חדשה של עבודות שהוא צריך לעשות בשביל אחרים, והעבודה הזו לא נגמרת כל כך מהר.

זה מעין מה שהזכרתי לפני כן, שיש אנשים שמגיעים לעולם מפני שהם נחוצים למציאות העולם. כך למשל משה רבנו, הלל ורבי עקיבא סיימנו עד גיל שמונים את העבודה על עצמם, ולאחר מכן הם הפכו להיות מנהיגי ישראל. את השנים הללו הם לא ניצלו לצורך עצמם אלא הם עבדו בשביל אחרים. זאת אומרת שאם אדם הוא הגון אז הוא עושה את מה שהוא צריך לעשות, אבל אם הוא לא אדם הגון אז אסור לתת לו להוביל אפילו כבש אחד. מדוע? מפני שאם הוא יודע לאן הוא הולך הוא יכול להוליך מחנה שלם אחריו, ואם הוא לא יודע לאן הוא הולך אז הוא לא יכול להוליך אחריו אפילו כלב.

והנשמה שלו תעלה גבוה יותר ממה שהוא בעצמו יכול. וגם בזאת הכריתת ברית היה שיהיה רק לזרעו אחריו ולהפריד זר מהם. כריתת הברית, ההסכם שהקב"ה עושה, זה שאנחנו שייכים לך ואתה שייך לנו, ושככה יישאר.

לסיכום קצר, המאמר הזה התחיל בעניין של "מעשיו מרובים מחכמתו", ואדמו"ר הזקן הסביר שהמימרה הזו לא מזלזלת בחכמה, מפני שכשאדם עושה דבר מסוים בלי הבנה וחכמה כלל, הוא בעצם לא עושה שום דבר. אלא שעל הכוח הגדול שיש במעשה יש ברית, שברגע שהאדם מעורר את ליבו באהבת ה' – אז יגיע אליו משהו אמיתי. ההבטחה הזו לא קיימת לגבי מדרגת החכמה, שלגביה באמת גם אם אדם ישב ויטייגע באיזה עניין זה לא בהכרח אומר שיפתחו לו כל המעיינות; אלא ההבטחה הזו קיימת לגבי המידות של האבות, לגבי אהבה ויראה – ששם מובטח שכאשר אדם יעבוד הוא יגלה לא רק את מה שיש בתוכו, אלא כל מה שיש במציאות יתגלה ויתעורר. הנקודה הזו קשורה לאחד העניינים שדובר עליהם בהתחלה, והוא שאמנם התעוררות הלב לא מגיעה בהכרח גבוה יותר אבל היא יכולה להגיע עמוק יותר, לנקודת אמת כזו שאדם איננו יכול להגיע אליה לבדו מכוח סברתו. לו אדם היה רק מהרהר בעניינים גבוהים הוא לא היה יכול להגיע לאותה המדרגה אליה הוא מגיע כאשר הוא מעורר את הדברים.

לשאלה איך הוא יתנהג עם הקב"ה ואיך הקב"ה יתנהג איתו. בברית הזו לא אומרים שרק אם הקב"ה ייתן ויעשה כך וכך אז אני אלך אחריו, אלא הברית אומרת: בין שיהיה לי טוב ובין שיהיה לי רע, בין שיהיו לי צרות ובין שיהיו לי ייסורים – אני מקבל על עצמי את כריתת הברית.

מכיוון שכך, הברית בעצם מסמלת קשר נצחי שקיים לעולם. זה גם מה שאומר הנביא: "רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה, על כן אפקד עליכם את כל עוונותיכם" (עמוס ג,ב): למה הקב"ה מטייגע כל כך כדי להכות אותנו? מפני שהוא לא יכול לזרוק אותנו בגלל הברית. אם היינו חותמים על חוזה, אז היינו מתנהגים כמו שאנחנו עושים היום דור אחד, שניים או שלושה – ובזה מסתיים העניין. מהצד הזה, זוהי באמת השקעה לא טובה: סוחר שרואה שהמפעל שלו לא מצליח סוגר אותו; אלא שבברית השאלה הזו לא משנה לשום דבר, ולכן גם אם המפעל לא מצליח – עדיין ממשיכים לעשות את כל המאמצים. מדוע? כדי להחזיר את החלקים הסוררים למוטב, שהרי בעצם אי אפשר לצאת מהברית.

זוהי אם כן כריתת הברית של אברהם: הנתינה המתמדת שלכל אדם מישראל יש פוטנציאל של אהבת ה', ושם הוא יעורר את מה שיש בתוכו הוא יוכל להעיר גם את הדבר האמיתי שבתוך נפשו. כביכול, זוהי מעין הבטחה שאם האדם ינגן את הניגון הנכון אז הוא יגיע לכל העולמות,

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות, התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: 2 ₪

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

